

Posudek oponenta bakalářské práce

Veronika JUHAŇÁKOVÁ

Holdování panství Třeboň knížeti Ferdinandovi ze Schwarzenberku roku 1683

Bakalářská práce, Historický ústav, Filosofická fakulta Jihočeské university, České Budějovice 2010, 73 stran textu, 20 stran obrazových příloh.

Kolegyně Veronika Juhaňáková si vybrala za téma své bakalářské práce problematiku, která se v současné evropské historiografii těší značné pozornosti. Vzrůstající zájem lze však sledovat i v českém prostředí, kde historicko-antropologicky pojaté výzkumy přinesly v posledním desetiletí řadu zajímavých příspěvků přibližujících význam nejrůznějších slavností, ceremoniálů, rituálů a gest pro život a fungování raně novověké společnosti v českých zemích. Dokladem tohoto zájmu je rovněž předložená bakalářská práce, která se zaměřila na přiblížení a základní popis rituálu holdování nové schwarzenberské vrchnosti v roce 1683 na panstvích Třeboň a Hluboká nad Vltavou.

Pramenným východiskem předložené práce se staly písemnosti vzniklé v souvislosti s uvedenými holdovacími akty, které se nacházejí ve fondu Velkostatek Třeboň a v Rodinném archivu Schwarzenberků (Státní oblastní archiv Třeboň, respektive pobočka SOA Třeboň v Českém Krumlově). Dále autorka využila nezbytné poznatky z domácí i zahraniční literatury věnované problematice raně novověké šlechty, rodu Schwarzenberků i historicko-antropologickým východiskům a možnostem výzkumu dané problematiky.

Své pojednání si autorka rozvrhla do čtyř kapitol, úvodu a závěru; nechybí zde ani nezbytný soupis použitých pramenů a literatury i dvacetistránkový soubor černobílých a barevných obrazových příloh vhodně ilustrující text práce. Úvod práce je věnován vymezení bakalářského spisu, metodologickému uchopení tématu, nezbytné základní charakteristice použitých pramenů a zvolené literatury; součástí této části práce je i souhrnné pojednání o dějinách schwarzenberského rodu od 12. do 18. století. První kapitola práce přibližuje

přípravy holdovacího rituálu v Třeboni a stručně představuje hlavní aktéry dění. Následující kapitola pak popisuje průběh treboňského holdování Ferdinandovi ze Schwarzenberka. Převážně deskriptivní ráz má i následující kapitola přibližující holdování Ferdinandovi rovněž na panství Hluboká a jeho „nástupnickou“ návštěvu v borovanské augustiniánské kanonii. Sem zařadila autorka rovněž popis holdování nově nastupující černínské vrchnosti v Jindřichově Hradci v roce 1694. Všechny tyto tři podkapitoly jsou zakončeny stručným shrnutím popisovaných slavností a jejich srovnáním s „iniciačním“ treboňským holdovacím rituálem. Poslední kapitola práce je - v souladu s výchozími metodologickými postuláty - věnována nastínění a interpretaci roviny symbolické prezentace, resp. sebe prezentace nové treboňské vrchnosti, jejího vrchního hejtmana i treboňských poddaných na základě poznatků zjištěných z prostudovaných pramenů.

Autorka dokázala ze zvolených pramenů vytěžit a zpracovat řadu nových, zajímavých či obohacujících poznatků, které jistě dojdou uplatnění i v dalším výzkumu věnovaném holdování jak na schwarzenberských panstvích (kde bude vhodné přihlídnout i k dalším pramenům, které by dále prohloubily dosavadní poznatky), tak i v českém šlechtickém prostředí obecně. To je jistě velké plus předložené práce, která se při studiu vybraných pramenů musela vyrovnat rovněž s nemalými obtížemi rázu jazykového a paleografického.

Zároveň se však autorka nevyvarovala celé řady nedostatků, které nelze pominout. Jazyková a stylistická forma předloženého zpracování trpí řadou nedostatků. Práce obsahuje relativně četné neopravené překlepy, chyby v interpunkci či psaní velkých písmen, nechybí zde ani několik hrubých gramatických chyb. V textu práce se dále vyskytují některé neobratné formulace, které smysl daného sdělení posouvají do jiné roviny (např. s. 18), místy autorčin výklad působí dosti toporně apod. Rovněž v poznámkovém aparátu a v závěrečném soupise literatury jsem shledal řadu nedůsledností a chyb (mj. chybějící stránkování u některých citovaných studií aj.). Bližší ozřejmění by si jistě zasloužila např. autorčina

konstatování o vymezení úředních jazyků habsburské monarchie (s. 48) či pojetí patronátu a klientelismu (s. 50) v souvislosti s borovanskou kanonií (jen na okraj zde připomínám komplikované postavení obou obnovených augustiniánských kanonií v Borovanech a Třeboni a zejména vyhrocené spory třeboňských augustiniánů se Schwarzenberky ve druhé polovině 17. století). Zcela chybné je pak tvrzení, že se Vilém Slavata oženil se sestrou Jáchyma Oldřicha Kateřinou (s. 24), úsměvně naopak působí konstatování, že borovanský probošt byl v pramenech německy označován jako *praepositus* (s. 41, pozn. 180). Dále postrádám v oddílu příloh mapky panství - už jen proto, že možná by pak autorka neměla takové problémy s určováním některých lokalit, když už v práci nevyužila žádnou ze starších či novějších topografických příruček (např. jí blíže neurčitelný *Podthradt* na s. 45 není nic jiného než jedna z několika původních osad v podhradí hlubockého hradu, na jejich základě později vznikla obec Hluboká nad Vltavou).

Na závěr svého posudku tak mohu konstatovat, že předložená práce Veroniky Juhaňákové splňuje požadavky, které jsou kladeny na tento typ kvalifikační práce, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm **v e l m i d o b ř e**.

V Českých Budějovicích 27. 8. 2010

doc. PhDr. Miroslav Novotný, CSc.